

อิทธิพลของการรับรู้ความจำเป็นต่อการใช้ยา ความกังวลจากการใช้ยา ความพึงพอใจใน
ข้อมูลที่ได้รับ และประสบการณ์การเกิดโรคกำเริบต่อความร่วมมือในการใช้ยาสูดขยาย
หลอดลมร่วมกับคอร์ติโคสเตียรอยด์ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

อลิษา วิริยะโชติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

อิทธิพลของการรับรู้ความจำเป็นต่อการใช้ยา ความกังวลจากการใช้ยา ความพึงพอใจในข้อมูลที่ได้รับ และประสบการณ์การเกิดโรคกำเริบต่อความร่วมมือในการใช้ยาสูดขยายหลอดลมร่วมกับคอร์ติโคสเตียรอยด์ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

INFLUENCES OF PERCEIVED MEDICATION NECESSITY, MEDICATION CONCERN, SATISFACTION WITH INFORMATION RECEIVED, AND EXPERIENCE OF EXACERBATION ON ADHERENCE OF INHALED COMBINED BRONCHODILATOR AND CORTICOSTEROID THERAPY IN PATIENTS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE.

อภิญญา วิริยะ โชติ 5636868 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ, พย.ค., วิชชุดา เจริญกิจการ, ปร.ค. (การพยาบาล), วันชัย เศษสมฤทธิ์ฤทัย, พ.บ., ว.ว. อายุรศาสตร์โรคระบบการหายใจ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ เป็นการหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความจำเป็นต่อการใช้ยา ความกังวลจากการใช้ยา ความพึงพอใจในข้อมูลที่ได้รับ และประสบการณ์การเกิดโรคกำเริบต่อความร่วมมือในการใช้ยาสูดขยายหลอดลมร่วมกับคอร์ติโคสเตียรอยด์ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จำนวน 120 ราย ที่มาติดตามตรวจรักษา ณ คลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลศิริราช เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความร่วมมือในการใช้ยา แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ยา และแบบสอบถามความพึงพอใจในข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการรักษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 90 อายุเฉลี่ย 73.16 ปี (S.D. = 10.14) มีความร่วมมือในการใช้ยาสูดขยายหลอดลมร่วมกับคอร์ติโคสเตียรอยด์ ร้อยละ 61.7 โดยการรับรู้ความจำเป็นต่อการใช้ยา ความกังวลจากการใช้ยา ความพึงพอใจในข้อมูลที่ได้รับ และประสบการณ์การเกิดโรคกำเริบสามารถร่วมกันทำนายความร่วมมือในการใช้ยาสูดขยายหลอดลมร่วมกับคอร์ติโคสเตียรอยด์ในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้ร้อยละ 14.7 (Nagelkerke $R^2 = 0.147$) โดยความกังวลจากการใช้ยาและประสบการณ์การเกิดโรคกำเริบสามารถทำนายความร่วมมือในการใช้ยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (OR = 0.89, $p < 0.05$ และ OR = 2.68, $p < 0.05$) ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรประเมินความกังวลจากการใช้ยา พร้อมทั้งให้ข้อมูลการป้องกัน การจัดการกับอาการข้างเคียงจากการใช้ยา และเน้นให้เห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือในการใช้ยาเพื่อป้องกันการเกิดโรคกำเริบ

คำสำคัญ: โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง / ความร่วมมือในการใช้ยา / ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ยา / ความพึงพอใจในข้อมูลที่ได้รับ / ประสบการณ์การเกิดโรคกำเริบ

INFLUENCES OF PERCEIVED MEDICATION NECESSITY, MEDICATION CONCERN, SATISFACTION WITH INFORMATION RECEIVED, AND EXPERIENCE OF EXACERBATION ON ADHERENCE OF INHALED COMBINED BRONCHODILATOR AND CORTICOSTEROID THERAPY IN PATIENTS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE.

ALISSA WIRIYACHOT 5636868 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DOUNGRUT WATTANAKITKRILEART, D.N.S.,
VISHUDA CHAROENKITKARN, Ph.D. (NURSING),
WANCHAI DEJSOMRITRUTAI, M.D.

ABSTRACT

This correlational predictive study aimed to examine the influences of perceived medication necessity, medication concern, satisfaction with information received, and experience of exacerbation on adherence of inhaled combined bronchodilator and corticosteroid therapy in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD). The sample consisted of 120 patients with COPD who came for follow-up visits at COPD clinic of Siriraj Hospital. Data were collected by questionnaires including: Demographic Questionnaire, Medication Adherence Report Scale, Beliefs about Medicines Questionnaire-Specific and Satisfaction of Treatment Explanation Questionnaire. Data were analyzed by using descriptive statistics and logistic regression analysis.

The results showed that the majority of participants (90%) of the sample were male, with average age of 73.16 years (S.D. = 10.14). More than half of the sample (61.7%) had inhaled combined bronchodilator and corticosteroid therapy adherence, while perceived medication necessity, medication concern, satisfaction with information received and experience of exacerbation together contributed for 14.7% of variation on inhaled combined bronchodilator and corticosteroid therapy adherence in COPD (Nagelkerke $R^2 = 0.147$). It was also found that medication concern and experience of exacerbation could predict inhaled therapy adherence in COPD (OR = 0.89, $p < 0.05$ and OR = 2.68, $p < 0.05$), respectively.

Based on the study's results, it was suggested that nurses should pay attention to assessing medication concern and provide information about prevention and deal with side effect, emphasize the importance of medication adherence for the prevention of exacerbation.

KEY WORDS: CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE /
MEDICATION ADHERENCE / BELIEF ABOUT MEDICATION /
EXPLANATION SATISFACTION/ EXPERIENCE OF
EXACERBATION

174 pages